

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **47045** (13) **U**
(51) МПК (2009)
B02B 3/00МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ**ОПИС**
ДО ПАТЕНТУ
НА КОРИСНУ МОДЕЛЬвидається під
відповідальність
власника
патенту**(54) ПЛЮЩИЛКА НАСІННЯ ОЛІЙНИХ КУЛЬТУР**

1

2

(21) u200908648

(22) 17.08.2009

(24) 11.01.2010

(46) 11.01.2010, Бюл.№ 1, 2010 р.

(72) ШЕВЧУК РОМАН СТЕПАНОВИЧ, ШЕВЧУК
ВІКТОР ВОЛОДИМИРОВИЧ(73) ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ(57) Плющилка насіння олійних культур, що міс-
тить завантажувальний бункер, дозатор і форму-

вач потоку насіння, валковий плющильний робо-
чий орган у вигляді поворотних назустріч один
одному валків, один з яких жорстко закріплений, а
інший - підпружинений, електромеханічний привід
валків й механізм регулювання зазору між ними, а
також відповідний лоток розплющеного насіння, яка
відрізняється тим, що додатково оснащена регу-
лятором інтенсивності перетирання насіння і дат-
чиком аварійного відхилення підпружиненого вал-

Корисна модель відноситься до обладнання
масложирової промисловості, а саме, до машин
для плющення насіння олійних культур (льону,
ріпаку, соняшника, гірчиці) перед відтисканням
олії.

Відома плющилка насіння, яка є найближчим
аналогом, містить завантажувальний бункер, до-
затор і формувач потоку насіння, валковий плю-
щильний робочий орган, електромеханічний при-
від валків й механізм регулювання зазору між
ними і відповідний лоток розплющеного насіння. Ва-
лковий плющильний робочий орган виконаний у
вигляді поворотних назустріч один одному валків,
один з яких жорстко закріплений, а інший - підпру-
жинений [Обладнання підприємств переробної і
харчової промисловості/ І.С. Гулий, М.М. Пушанко,
Л.О. Орлов та інші. За ред. академіка УААН Гулого
І.С. Вінниця: Нова книга, 2001. - С 152-154].

Плющилка насіння, вибрана найближчим ана-
логом, не забезпечує максимального перетирання
насіння олійних культур між поворотними валками
через неможливість забезпечення максимально
допустимих тангенціальних сил перетирання, з
перевищенням яких з насіння виділяється олія.
Крім цього, доволі високі затрати часу на техноло-
гічне обслуговування плющилки після потрапляння
між валки важкоподрібнюваних предметів, оскільки
плющилка в такому випадку миттєво не зупиня-
ється, що потребує значних затрат часу на пошук і
видалення із плющеного насіння важкоподрібню-
ваного предмета.

В основу корисної моделі поставлено завдан-
ня створення такої плющилки насіння олійних ку-

льтур, в якій шляхом досягнення максимального
перетирання насіння між валками й зменшення
затрат часу на технологічне обслуговування плю-
щилки буде забезпечено високу ефективність
плющення насіння та збільшення продуктивності.

Поставлене завдання вирішується тим, що
плющилка насіння олійних культур, яка містить
завантажувальний бункер, дозатор і формувач
потоку насіння, валковий плющильний робочий
орган у вигляді поворотних назустріч один одному
валків, один з яких жорстко закріплений, а інший -
підпружинений, електромеханічний привід валків й
механізм регулювання зазору між ними, а також
відповідний лоток розплющеного насіння, згідно з
корисною моделлю, додатково оснащена регуля-
тором інтенсивності перетирання насіння і датчи-
ком аварійного відхилення підпружиненого валка.

Додаткове оснащення плющилки регулятором
інтенсивності перетирання насіння і датчиком ава-
рійного відхилення підпружиненого валка забезпе-
чує високу ефективність плющення насіння та збі-
льшення продуктивності плющилки внаслідок
досягнення максимальних тангенціальних сил пе-
ретирання насіння й миттєвої зупинки плющилки
при попаданні між валки важкоподрібнюваних
предметів.

На Фіг.1 наведена структурна схема плющилки
насіння олійних культур, а на Фіг.2 - загальний
вигляд плющилки насіння.

Плющилка насіння олійних культур (Фіг.1) міс-
тить завантажувальний бункер 1, дозатор 2 і фор-
мувач потоку насіння 3, а також валковий плющи-
льний робочий орган 4 і відповідний лоток 5

(19) **UA** (11) **47045** (13) **U**

плющеного насіння. Виконаний валковий плющильний робочий орган 4 у вигляді поворотних назустріч один одному валків 6 і 7, причому валок 6 жорстко закріплений, а валок 7 - підпружинений. Валки 6 і 7 з'єднані з механізмом регулювання зазору 8 між ними та електромеханічним приводом валків 9. Крім цього, плющилка насіння містить регулятор інтенсивності перетирання насіння 10 й датчик аварійного відхилення 11 підпружиненого валка 7.

Плющилка насіння олійних культур працює таким чином.

Перед початком плющення насіння відповідно до його механіко-технологічних властивостей встановлюють необхідний зазор між валками 6 і 7 за допомогою механізму регулювання зазору 8. Також регулятором інтенсивності перетирання насіння 10 забезпечують максимально допустиму силу $P_{n\text{don}}$ нормального стискання насіння між валками 6 і 7, з перевищенням якої виділяється олія з насіння й зменшуються зчіпні властивості валків 6 і 7:

$$P_{\tau\text{maxn}} = \varphi_{\text{maxn}} P_{n\text{don}};$$

$$P_{\tau\text{maxv}} = \varphi_{\text{maxv}} P_{n\text{don}};$$

де $P_{\tau\text{maxn}}$ і $P_{\tau\text{maxv}}$ - максимальні тангенціальні зусилля перетирання насіння валками 6 і 7, що діють відповідно у площинах поперечного й поздовжнього перетину валків 6 і 7;

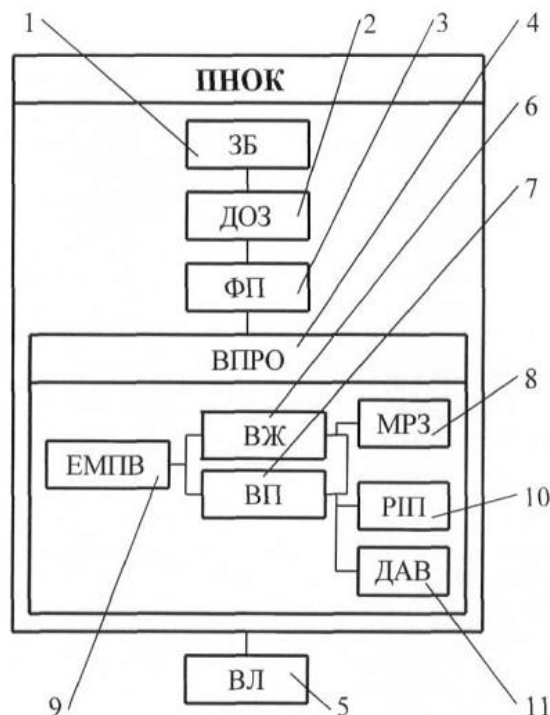
φ_{maxn} , φ_{maxv} - максимальні значення коефіцієнтів зчеплення насіння з валками 6 і 7.

Після таких технологічних регулювань вмикають електромеханічний привід валків 9 та вводять

в дію дозатор 2 потоку насіння. Засипають насіння у завантажувальний бункер 1, звідки дозатор 2 рівномірно його подає на формував потоку насіння 3, який спрямовує потік між валки 6 і 7 валкового плющильного робочого органа 4. Між валками 6 і 7 насіння роздавлюється й якнайінтенсивніше перетирається під дією максимальних тангенціальних зусиль перетирання $P_{\tau\text{maxn}}$ і $P_{\tau\text{maxv}}$. Насіння, розплющене з найвищою ефективністю, сходять по відповідному лотку 5.

У випадку потрапляння між валки 6 і 7 важкоподрібнюваних предметів підпружинений валок 7 надмірно відхиляється, що фіксується датчиком аварійного відхилення 11, який миттєво вимикає дозатор 2 та електромеханічний привід валків 9. Важкоподрібнюваний предмет, що пройшов між валками 6 і 7, не встигає присипатись розплющеним насінням і перебуває на поверхні масиву розплющеного насіння. Він видаляється при мінімальній втраті часу на аварійну зупинку плющилки, яка знову вводиться в дію, й робочий процес плющення насіння продовжується. При аварійних зупинках втрати часу на технологічне обслуговування плющилки мінімальні, що забезпечує її високу продуктивність.

Таким чином, внаслідок додаткового оснащення плющилки регулятором інтенсивності перетирання насіння і датчиком аварійного відхилення підпружиненого валка забезпечується висока ефективність плющення насіння та збільшення продуктивності плющилки.

Фіг. 1

Фіг. 2